

בבית המשפט העליון

בש"פ 6898/18

לפני: כבוד השופט י' אלרון

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996, על החלטתו של בית המשפט המחוזי בנצרת (השופטת א' אריאלי) במ"ת 63847-07-18 מיום 16.9.2018

תאריך הישיבה: כ"ט בתשרי התשע"ט (08.10.18)

בשם העורר: עו"ד פתחי פוקרא; עו"ד היילה סולומון

בשם המשיבה: עו"ד ארז בן-ארויה

החלטה

1. ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטתו של בית המשפט המחוזי בנצרת (השופטת א' אריאלי) במ"ת 63847-07-18 מיום 16.9.2018, לעצור את העורר עד תום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו.

2. ביום 27.7.2018 הוגש נגד העורר כתב אישום, המייחס לו עבירת אינוס, לפי סעיף 345(א)(1) בנסיבות סעיף 345(ב)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); ניסיון אינוס, לפי סעיף 345(א)(1) בנסיבות סעיף 345(ב)(3) יחד עם סעיף 25 לחוק; מעשה מגונה, לפי סעיף 348(ב) בנסיבות סעיף 345(ב)(3) לחוק; הדחה בחקירה, לפי סעיף 245(ב) לחוק; וכן הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, לפי סעיף 275 לחוק.

3. כמתואר בעובדות כתב האישום, ביום 13.7.2018 יצר העורר קשר עם המתלוננת באמצעות יישומון "פייסבוק מסנג'ר", וביקש ממנה להיפגש איתו בסמוך למרכז הקליטה בו התגורר.

כאשר הגיעה המתלוננת למפגש ביקש העורר לשבת ולשוחח עימה, אך המתלוננת סירבה והסבירה לעורר כי עליה לשוב לבית קרובי משפחתה. או אז תפס העורר את המתלוננת, לקח אותה לכר דשא חשוך, והשכיב אותה על הקרקע. המתלוננת ניסתה להימלט, אך העורר השיג אותה והשכיב אותה בשנית על הקרקע.

העורר תפס בידיה של המתלוננת לבל תתנגד לו, נישק אותה בכוח, ופתח את חזייתה מתחת לחולצתה. העורר אחז בידה של המתלוננת והכריח אותה לגעת באיבר מינו. בהמשך, פתח העורר את מכנסיה של המתלוננת והחדיר פעמיים את אצבעו לאיבר מינה, ואף ניסה להחדיר את איבר מינו לאיבר מינה, אך המתלוננת התנגדה לו בכך שדחפה אותו באמצעות רגליה.

על מנת להתגבר על התנגדות המתלוננת השתמש העורר בכוח ובמשקל גופו, ובין היתר שם את ידיו על פיה של המתלוננת, נשך אותה בצווארה, תפס את ידיה בכוח וחנוק אותה. כתוצאה ממעשיו של העורר נגרמו למתלוננת שטפי דם, דימומים וסימני חבלה, בין השאר באיבר מינה, וכן תגובת חרדה חמורה (Acute Stress Reaction).

עוד תואר בכתב האישום כי בסמוך לשעה 23:00 חלפה במקום ניידת משטרה במהלך סיור שגרתי. השוטרים שבניידת הבחינו במאבק שבין העורר למתלוננת, והתקרבו למקום. המתלוננת החלה לספר לשוטרים אודות מעשי העורר כמתואר לעיל.

בשלב זה העורר צעק לעבר המתלוננת בשפה האמהרית, ואמר לה שתשקר לשוטרים בשביל שישוחרר, וכן איים עליה באמרו כי "גם אם ישן לילה בתחנת המשטרה בסוף ימצא אותה".

כמו כן, החל העורר לצעוק ולהתנגד למעצרו, והשוטרים נאלצו להפעיל כוח על מנת להכניסו לניידת.

4. יחד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. בבקשה נטען, כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר

בעבירות המיוחסות לו, לרבות הודעת המתלוננת; דו"חות פעולה ועדויות של שוטרים; תיעוד רפואי של המתלוננת; וכן העובדה כי העורר קושר עצמו לאירוע, אך טוען כי המעשים בוצעו בהסכמה. עוד נטען בבקשה, כי בנסיבות העניין קמה נגד העורר חזקת מסוכנות סטטוטורית וכן עילת שיבוש הליכי משפט.

5. בדיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי הסכים העורר לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר בעניינו. בית המשפט הורה על הגשת תסקיר מעצר מאת שירות המבחן וכן תסקירים משלימים, לשם בחינת האפשרות לשחרור העורר לחלופת מעצר; בחינת התאמתן של המפקחות המוצעות; וכן בחינת אפשרות למעצר העורר בפיקוח אלקטרוני וקבלת עמדת המתלוננת.

כמפורט בתסקיר שירות המבחן מיום 15.8.2018 (להלן: התסקיר הראשון), בהתייחס לנסיבותיו האישיות של העורר, נכתב כי הלה שרוי במצב נפשי ירוד בעקבות מעצרו; נוקט בגישה קורבנית; טוען כי ה"אינטראקציה" עם המתלוננת היתה בהסכמה; וכן כי בעת ביצוע המעשים היה נתון תחת השפעת אלכוהול. לבסוף, ולאור שקלול גורמים אלו ומאפייני אישיותו של העורר, סבר שירות המבחן כי קיים סיכון להישנות מקרים "פורצי חוק" בעתיד.

בתסקיר המשלים מיום 29.8.2018 (להלן: התסקיר השני), צוינה בין השאר התרשמותו החיובית של שירות המבחן מהמפקחות, שהינן קרובות משפחתו של העורר המתגוררות בעיר במרכז הארץ. שירות המבחן סבר כי יש בכוחה של חלופת המעצר בביתן של המפקחות כדי להפחית מרמת הסיכון להישנות מקרים דומים בעתיד.

בתסקיר משלים נוסף, מיום 4.9.2018 (להלן: התסקיר השלישי), נבחנה אפשרות מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני בביתן של המפקחות, וכן צוין כי המתלוננת סובלת מקשיים רגשיים ומקבלת טיפול תרופתי. עם זאת, צוינה גם גישתה ה"אמביוולנטית" של המתלוננת באשר למעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני.

על רקע זה המליץ שירות המבחן לעצור את העורר בפיקוח אלקטרוני בבית המפקחות במרכז הארץ.

6. ביום 16.9.2018 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר עד תום ההליכים מאחורי סורג ובריח, תוך שדחה את הבקשה למעצרו בפיקוח אלקטרוני.

בית המשפט המחוזי שקל מחד גיסא את המלצת שירות המבחן, את גילו הצעיר של העורר, והיעדר עברו הפלילי, ומאידך גיסא, את מסוכנותו הגבוהה של העורר הנלמדת בין השאר מעבירת ההדחה בחקירה, וכן מהאיום על המתלוננת מול עיני השוטרים; היכרותו השטחית של העורר עם המתלוננת המעידה על קיומה של מסוכנות כללית; וכן את העובדה כי העורר עלה לישראל זה לא מכבר, וקיים חשש להימלטותו מן הדין, בייחוד לאור הימצאותם של בני משפחתו באתיופיה, ארץ מולדתו.

לבסוף קבע בית המשפט כי העורר לא עמד בנטל להוכיח כי מתקיימים בעניינו הטעמים המיוחדים המנויים בסעיף 22(ב) לחוק המעצרים, ועל כן קבע כי לא יהיה במעצר בפיקוח אלקטרוני כדי ליתן מענה הולם למסוכנותו של העורר ולחשש משיבוש הליכי משפט.

מכאן הערר שלפניי.

7. בנימוקי הערר נטען כי שגה בית המשפט המחוזי בכך שהורה על מעצרו של העורר עד סיום ההליכים נגדו, תוך שקבע כי אין במעצר בפיקוח אלקטרוני כדי לתת מענה הולם למסוכנותו ולחשש לכאורה כי יפעל לשיבוש הליכי המשפט.

בפרט נטען כי ראוי היה להעניק משקל רב יותר להמלצת שירות המבחן ולעובדה שהמפקחות נמצאו כמתאימות, וזאת לאור האמור בתסקיר השני, וכן לאור התרשמותו החיובית של בית משפט קמא ממסוגלותן לפקח על העורר כהלכה.

כדיון שלפניי הדגיש בא-כוחו של העורר את נסיבותיו האישיות של העורר – היותו צעיר בן 19 ללא עבר פלילי – וכן את היכרותו הקודמת עם המתלוננת, אשר מפחיתה לטענתו את החשש ממסוכנותו הכללית, בניגוד לאמור בהחלטתו של בית המשפט המחוזי.

מנגד, טענה המשיבה כי יש לדחות את הערר, תוך שהדגישה את מסוכנותו של העורר; החשש שמא יביא לשיבוש הליכי משפט; וכן את החשש לשלומה הנפשי של המתלוננת, וזאת בהסתמך על הודעתה בפני המשטרה מיום 14.7.2018, אשר הוגשה

במהלך הדיון (להלן: ההודעה), ממנה עולה כי בעת מעצרו צעק העורר לעבר המתלוננת שתשקר כדי להביא לשחרורו, ואיים עליה כי "ימצא אותה", כמתואר לעיל.

בהתייחס להיעדר עברו הפלילי, טענה המשיבה כי העורר נמצא פרק זמן קצר של פחות משנה בארץ, ולכן לא מהווה אינדיקציה לאי מסוכנות העורר לטענתו.

לבסוף נטען כי במעצר העורר בפיקוח אלקטרוני במרכז הארץ, סמוך למקום מגוריה של המתלוננת, יש כדי לסכן אותה.

8. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה ושמעתי את טענות הצדדים בדיון לפניי, אני סבור כי דין הבקשה להידחות.

9. העבירות בהן מואשם העורר חמורות ביותר, ומקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית, לפי סעיף 21(ג)(1) לחוק המעצרים. יתרה מכך, סעיף 22(ב)(1) לחוק זה מורה כי בעבירות מעין אלו לא ניתן להסתפק במעצר בפיקוח אלקטרוני חלף מעצר מאחורי סורג וברית, אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו (ראו: בש"פ 3979/18 פלוני נ' מדינת ישראל (27.5.2018)).

10. משהסכים העורר על קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, הסוגיה לדיון היא האם עניינו של העורר נמנה על המקרים החריגים המצדיקים מעצר בפיקוח אלקטרוני על אף קיומה של חזקת מסוכנות סטטוטורית.

11. אני קובע כי מסוכנותו של העורר נלמדת מהאופן שבו תקף את המתלוננת, חרף התנגדותה וניסיונותיה להימלט, תוך שגרר אותה למקום חשוך, התנפל עליה, הפעיל אלימות וגרם לחבלות קשות בגופה. מסוכנות זו אף מתחזקת נוכח התנגדותו של העורר לשוטרים, וכן מעשה לכאורי של עבירת ההדחה לעיניהם – ללמדנו שנוכחותם של השוטרים לא היה בה כדי להרתיעו.

כמו כן, מקובלת עלי טענת המשיבה כי עברו הפלילי הנקי של העורר לא מהווה מדד לאופיו או מסוכנותו. העורר מתגורר בישראל משך שנה בלבד, ואין בהיעדרו של עבר פלילי בפרק זמן כה קצר כדי להעיד על אופיו או על היעדר מסוכנותו.

12. זאת ועוד, בעניינו של העורר אף קיים חשש ממשי לשיבוש הליכי משפט ולהימלטותו מן הדין. מהודעתה של המתלוננת, בה עיינתי, עולה לכאורה כי העורר דרש מהמתלוננת לשקר בחקירתה וזאת על מנת לסכל את עבודתם של גורמי אכיפת החוק. במעצר העורר בתנאי פיקוח אלקטרוני אין כדי לאיין חשש זה.

13. מקובלת עלי גם טענת המשיבה, לפיה מיקום החלופה המוצעת – מעצר בפיקוח אלקטרוני במרכז הארץ, לא רחוק ממקום מגוריה של המתלוננת – עלול להביא לפגיעה נפשית נוספת במתלוננת (והשוו: בש"פ 5587/18 פלוני נ' מדינת ישראל בפסקה 18 (29.7.2018); בש"פ 1523/18 מדינת ישראל נ' פלוני בפסקה 15 (22.2.2018)). פחדה של המתלוננת מהעורר עולה בין היתר מדבריה בהודעתה למשטרה, כאשר נשאלה האם תהיה מוכנה לקיים עימות עם העורר, והשיבה: "אני מפחדת שהוא יתעצבן וירביץ לי. אני מפחדת ממנו".

14. מכל האמור נראה כי לא רק שאין עניינו של העורר נמנה על אותם מקרים חריגים בהם ראוי לבחון חלופת מעצר או מעצר בפיקוח אלקטרוני, על אף קיומה של חזקת מסוכנות סטטוטורית, אלא כי מעצרו מאחורי סורג ובריח הוא האפשרות היחידה שיש בה כדי למנוע הימלטותו מן הדין וכן שיבוש הליכי משפט, בין בעצמו ובין בדרך של שכנוע המתלוננת שלא לשתף פעולה עם רשויות החוק.

15. סוף דבר, הערר נדחה.

ניתנה היום, ח' בחשון התשע"ט (17.10.2018).

ש ו פ ט